

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2015-11

22 oktober 2015

De commissie heeft weinig vertrouwen in de mededeling dat de school geheel onbekend was met de afpersingspraktijken. De veiligheidsmaatregelen en toezicht schieten naar het oordeel van de commissie tekort. De school heeft gelijk daar waar zij stelt dat van een formele verwijdering geen sprake is. De leerling is niet verwijderd maar ziek gemeld. De aangeklaagden betwisten niet de lezing van de klaagster dat de school van oordeel was dat de leerling de school moest verlaten om elders zijn opleiding te vervolgen. De school zou daarbij helpen. De aangeklaagden hebben echter geen of tenminste onvoldoende duidelijk een toelichting gegeven waarom het beter was als de leerling naar een andere school zou gaan. Als een dergelijk advies van de school komt, heeft een ouder recht op het vragen naar de reden en recht op het verkrijgen van een antwoord. Dat speelt in dit geval te meer gelet op rol van de leerling als slachtoffer van de gewraakte praktijken. Tevens hebben ouders recht op bedenktijd. Dit alles heeft niet plaatsgevonden. De klacht is op schoolniveau niet afgehandeld volgens de regels zoals deze in de schoolgids en het Leerlingenstatuut zijn opgenomen. Ten aanzien van de overgang naar de nieuwe school had het gelet op de omstandigheden voor de hand gelegen dat sneller was gehandeld. Niet zonder meer kan echter vastgesteld worden dat de aangeklaagde deelschoolleider daarmee is tekort geschoten.

**oordeel van de Landelijke Klachtencommissie
voor het algemeen bijzonder onderwijs
inzake klacht 15-11**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 17 maart 2015 per post een klacht ontvangen van mevrouw A. (hierna te noemen: klaagster), moeder van B. (15 jaar), ex-leerling van C. te Amsterdam (hierna te noemen: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 15-11, is gericht tegen de heer D., deelschoolleider en de heer drs. E., algemeen directeur C. te Amsterdam en bestuurder F. te Amsterdam, hierna te noemen: aangeklaagden.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter; mevrouw E.I.H. Gordijn-Oud, lid en mevrouw A.M. Janbroers, lid.

De commissie heeft op 24 maart 2015 het door klaagster ingevulde vragenformulier ontvangen.

Aangeklaagden zijn in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. Op 13 april 2015 heeft de commissie een verweerschrift inclusief nadere stukken ontvangen.

Klaagster en aangeklaagden zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 28 april 2015 te Utrecht gehouden besloten hoorzitting.

Klaagster was daarbij aanwezig. De aangeklaagden waren met bericht afwezig.

Op verzoek van de commissie heeft klaagster na de hoorzitting de commissie bij e-mails van 28 april 2015 nadere stukken doen toekomen. De aangeklaagden zijn bij e-mail van 1 mei 2015 in de gelegenheid gesteld nog op deze stukken te reageren. Een nader ingekomen stuk van klaagster van 6 mei 2015 is tevens op 7 mei 2015 naar aangeklaagden doorgezonden met het verzoek dit stuk te betrekken bij de reactie. De reactie van aangeklaagden dateert van 13

mei 2015, is door de commissie per post ontvangen op 18 mei 2015 en op 29 mei 2015 aan klaagster doorgezonden.

Ontvankelijkheid

De school was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klacht aangesloten bij de commissie. Met betrekking tot de ontvankelijkheid van de klacht stelt de commissie vast dat de zoon van klaagster niet meer is ingeschreven, zodat klaagster niet ouder van een leerling is. De commissie is echter van oordeel dat aard en inhoud van de klacht met zich brengen dat deze op één lijn moet worden gesteld met dat van de ouders van een ingeschreven leerling. Hierbij speelt in het bijzonder de omstandigheid dat de in de klacht aan de orde gestelde incidenten en problemen er de directe aanleiding voor zijn geweest dat de leerling naar een andere school is gegaan. Met toepassing van art. 11 lid 2 van de Regeling Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs is de klacht ontvankelijk.

Korte inhoud van de klacht

- 1. De school is niet in staat zijn leerlingen tijdens schooluren te beschermen. De school heeft niet proactief gehandeld om de afpersingspraktijken te voorkomen.**
- 2. De leerling is, nadat hij slachtoffer was geworden van afpersingspraktijken, op 2 oktober 2014 ten onrechte verwijderd van de school;**
- 3. Na de verwijdering heeft de school de kwestie niet goed afgewikkeld.**

Ad 1. Er is geen sprake van begeleiding en toezicht van volwassenen in een gebied dat kan worden aangemerkt als een no-mans-land.

Ad 2. Tijdens het gesprek op 2 oktober 2014 heeft de school de klaagster en de leerling medegedeeld dat het beter was als zij een andere school zouden zoeken. De vragen over het waarom werden genegeerd; er was geen enkele ruimte voor discussie. De leerling moest van school en zou worden geholpen bij de overgang naar een nieuwe school. De leerling diende

direct zijn locker leeg te halen. De leerling mocht geen afscheid nemen van zijn klasgenoten en docenten. Verbijsterd en diep verontwaardigd hebben de leerling en zijn ouders de school verlaten. Dit terwijl de ouders slechts extern waren geschorst maar niet verwijderd. De verwijdering van de leerling heeft ingrijpende gevolgen gehad voor de leerling en zijn familie.

Ad 3. Zo is de school niet op een zorgvuldige wijze omgegaan met de bij hen ingediende klacht. Van medeleven is evenmin sprake. In de reactie op de klacht geeft de school geen juiste voorstelling van de dwingende omstandigheden die de klaagster noodzaakten de leerling van de school te 'halen'. De school heeft niet eens de moeite genomen punt voor punt op de klacht te reageren maar legt deze zonder enige onderbouwing of uitleg als ongegrond terzijde. Gelet op de ernst van de zaak had van de zijde van de school op zijn minst zorgvuldigheid en medeleven mogen worden verwacht. De klaagster en de leerling zijn geschokt en teleurgesteld.

Daar waar de school heeft gesteld dat klaagster zelf heeft besloten de leerling van school te halen, negeert zij volkomen het feit dat de school nadrukkelijk heeft aangegeven dat de leerling niet meer welkom was. De klaagster verwijst in dat kader naar de bijgevoegde e-mailcorrespondentie.

De aangeklaagde directeur heeft in de pers gelogen daar waar hij heeft gezegd niet op de hoogte te zijn van de afpersingen.

De aangeklaagde directeur heeft de ouders en slachtoffers in de pers over één kam geschoren en zo de slachtoffers nog een trap na gegeven.

Bij de overgang naar de nieuwe school heeft de school zeer traag actie ondernomen. De school heeft de kwestie zo gepresenteerd alsof in het belang van de leerling is gehandeld.

De leerling is slechts ziek gemeld bij de leerplichtambtenaar. De ware toedracht is verzwegen.

De klaagster is om een kopie van het proces verbaal verzocht terwijl de school zou moeten weten dat deze slechts zeer beperkt en specifiek worden gedeeld door de politie.

De school heeft nooit meer navraag gedaan hoe het nu met de leerling gaat.

De school heeft geen excuses aangeboden.

De school had de schoolagent moeten attenderen op het belang van een zorgvuldige afhandeling en hem moeten aansporen contact te zoeken met de leerling en zijn familie.

Naar aanleiding van het onderzoek naar de veiligheid op C. merkt klaagster onder meer op dat haar is gebleken dat de onderzoeker niet op de hoogte was van het feit dat de leerling is verwijderd. Voorts is slechts een beperkt aantal bronnen gehoord en een beperkt deel van de school bezocht. Van nazorg voor de leerling en zijn familie van de zijde van de zorg coördinator is geen sprake geweest.

In haar reactie van 20 februari 2015 heeft de school aangegeven dat geen sprake is geweest van verwijdering. Voorts geeft de school aan dat de ouders van de leerling zelf hebben besloten de leerling ziek te melden en van school te halen. De overdracht naar de nieuwe school heeft conform de wens van de klaagster plaatsgevonden. Op de overige punten is niet ingegaan vanwege de genoemde onjuistheden, onwaarheden dan wel onvolledigheden.

Verweer

Door de aangeklaagden wordt naar aanleiding van deze klacht het volgende aangevoerd.

De klacht is volkomen onterecht omdat de leerling niet is verwijderd. Het is feitelijk onjuist dat de leerling zou zijn verwijderd. Zoals blijkt uit bijlage 1 van het leerling statuut en het verslag van de onderwijsinspectie is geen sprake van een verwijderingsprocedure. Na een gesprek met de mentor van de leerling op 2 oktober 2014 hebben de ouders van de leerling besloten hem ziek te melden en hem van school te halen.

In de week van 6 oktober 2014 heeft de aangeklaagde deelschoolleider de overdracht praktisch afgehandeld conform de wensen van klaagster. Alle te nemen reguliere stappen zijn daarbij genomen.

De vermoedelijke daders zitten sinds het incident niet meer op school en zijn daar ook niet meer welkom.

De school heeft naar aanleiding van het incident uitgebreid onderzoek laten doen door het Nederlands Jeugdinstuut. Het rapport is bijgevoegd. Tevens zijn bijgevoegd de resultaten van het onderzoek dat door de onderwijsinspectie is ingesteld. Uit beide onderzoeken blijkt dat de school juist heeft gehandeld, zowel naar slachtoffer als naar de daders toe.

De aangeklaagden hebben aangegeven niet op de hoorzitting te zullen verschijnen daar de klacht onjuist is.

Als bijlage is tevens bijgevoegd een verklaring (op persoonlijke titel) van de mentor van de leerling. Kort gezegd geeft zij de gang van zaken weer en wijst zij in dat kader bijvoorbeeld op het feit dat de leerling wel degelijk contact heeft gehad met medeleerlingen. De mentor zou wel afscheid hebben kunnen nemen. De mentor had dienen te worden aangeklaagd. De klaagster heeft zelf besloten de leerling van school te halen.

Naar aanleiding van het verweerschrift heeft de commissie de aangeklaagden het volgende bericht. De commissie zal op 28 april 2015 een hoorzitting houden naar aanleiding van deze klacht. U schrijft aan het einde van het verweer dat u voornemens bent niet bij de hoorzitting aanwezig te zijn. In dit verband wijst de commissie u op het volgende.

De gewone procedure die de commissie dient te volgen bij de behandeling van een klacht houdt in dat na het indienen van het verweer en eventueel nader onderzoek door de commissie een hoorzitting moet worden gehouden. Slechts in uitzonderingsgevallen, welke zich hier niet voordoen, kan een klacht zonder hoorzitting worden afgedaan. De commissie wijst u er in dit verband op dat de klacht niet zo zeer de vragen behelst die aan de orde zijn in het onderzoek van het Nederlands Jeugdinstituut en de brief van de Onderwijsinspectie, maar veeleer de bejegening van de betrokken leerling.

Doel van de hoorzitting is de klagende partij gelegenheid te geven om te reageren op het door u ingezonden verweer en voorts om vragen van de commissie te beantwoorden. Indien u niet bij de hoorzitting aanwezig bent, zal de commissie alleen kunnen afgaan op de informatie die daar door de klaagster wordt verstrekt. Het is daarom in het belang van alle bij de klacht betrokkenen dat ook u aanwezig bent. De commissie verzoekt u dan ook uw standpunt te heroverwegen.

De commissie verzoekt u kopieën van alle emailcorrespondentie en gespreksverslagen met zowel de vader als de moeder van de leerling aan de commissie toe te zenden. De commissie wijst er in dit verband op dat het bevoegd gezag van een school en de personeelsleden in dienst van het bevoegd gezag verplicht zijn de door de commissie gevraagde informatie te verstrekken. Zie hiervoor artikel 12 van de Regeling landelijke klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs" (hierna: de Regeling) en de toelichting op dit artikel.

Op grond van artikel 4 lid van de Regeling neemt de commissie alsmede de ambtelijk secretaris, ter bescherming van de belangen van alle direct betrokkenen, de grootst mogelijke zorgvuldigheid in acht en zijn de leden van de commissie verplicht tot geheimhouding van

alle zaken die zij in die hoedanigheid vernemen. Aangezien de klacht is ingediend door de wettelijk vertegenwoordiger van de leerling is er geen grond voor u om deze inlichtingen niet te verstrekken.

Oordeel

Op grond van het dossier en hetgeen aan de orde is geweest tijdens en na de hoorzitting komt de commissie tot het volgende oordeel.

De commissie betreurt dat de aangeklaagden niet tijdens de hoorzitting aanwezig waren. Zij hebben daardoor het werk van de commissie onnodig bemoeilijkt.

Ten aanzien van de bij het verweerschrift gevoegde brief van de mentor van de leerling van 9 april 2015 merkt de commissie het volgende op. De brief van de mentor is opvallend in tegenspraak met het consistente verhaal van klaagster. De mentor is niet als aangeklaagde aangemerkt. De brief is daags voor het verweerschrift tot stand gekomen en met het verweerschrift meegezonden. De commissie heeft niet de mogelijkheid gehad de brief met aangeklaagden te bespreken. Gelet op dit alles, neemt de commissie de brief voor kennisgeving aan.

Ad 1. De commissie heeft weinig vertrouwen in de mededeling dat de school geheel onbekend was met de afpersingspraktijken. Klaagster heeft uit contacten met andere ouders begrepen dat de problemen op dit gebied al langer spelen. Ervan uitgaande dat het bij andere leerlingen al langer duurde en indien juist is dat de aangeklaagden persoonlijk niet op de hoogte waren, resteert de conclusie dat de veiligheidsprocedures op de school in belangrijke mate te kort schieten.

De commissie wordt daarin ondersteund door het rapport van het Nederlands Jeugdinstituut. Wat er ook zij van de juistheid van dit rapport, duidelijk is in elk geval geworden dat er - in het bijzonder op de dependance - sprake is van ernstige tekortkomingen. Hiervoor zij verwezen naar de samenvattingen op pagina's 3 en 14 van het rapport. Hieruit blijkt dat het toezicht op leerlingen onvoldoende is. Juist bij het verlaten van deze locatie is er volgens mentoren en leerlingen veelal verbaal en (licht) lichamelijk geweld aan de orde. Zo nu en dan

worden signalen van negatieve groepsdynamiek zichtbaar. De veiligheidsmaatregelen en toezicht schieten naar het oordeel van de commissie tekort.

Anders dan aangeklaagde stelt, blijkt uit de brief van de Onderwijsinspectie niet dat alles (inmiddels) in orde is. Er blijkt slechts uit dat de Onderwijsinspectie het op dit moment niet noodzakelijk vindt een nader onderzoek in te stellen. Aangezien er aanvullende maatregelen zijn getroffen neemt de Inspectie een afwachtende houding in.

De commissie stelt vast dat het hier gaat om ernstige zaken. De school heeft die niet weten te voorkomen en is daardoor tekort geschoten. De school is niet in staat gebleken zijn leerlingen tijdens schooluren te beschermen. De commissie acht dit klachtonderdeel **gegrond**.

Ad 2. De school heeft gelijk daar waar zij stelt dat van een formele verwijdering geen sprake is. De leerling is niet verwijderd maar ziek gemeld. De commissie acht dit klachtonderdeel **in zoverre ongegrond**.

De aangeklaagden betwisten niet de lezing van de klaagster dat de school van oordeel was dat de leerling de school moest verlaten om elders zijn opleiding te vervolgen. De school zou daarbij helpen. De aangeklaagden hebben echter geen of tenminste onvoldoende duidelijk een toelichting gegeven waarom het beter was als de leerling naar een andere school zou gaan. Niet in de gesprekken met de ouders van de leerling, niet in de brief van 20 februari 2015 en ook niet in het verweerschrift. Als een dergelijk advies van de school komt, heeft een ouder recht op het vragen naar de redenen en recht op het verkrijgen van een antwoord. Dat speelt in dit geval te meer gelet op rol van de leerling als slachtoffer van de gewraakte praktijken. Tevens hebben ouders recht op bedenktijd. Dit alles heeft niet plaatsgevonden. De commissie acht dit klachtonderdeel **in zoverre gegrond**.

Ad 3.

De klacht is op schoolniveau niet afgehandeld volgens de regels zoals deze in de schoolgids en het Leerlingenstatuut zijn opgenomen. De directeur dient de klacht te onderzoeken en een uitspraak daarover te doen (zie onder 30.4 Leerlingenstatuut en pagina 20 schoolgids). De ouders van de leerling zijn niet gehoord. Klachtonderdeel 3 is **in zoverre gegrond**.

Ten aanzien van de overgang naar de nieuwe school had het gelet op de omstandigheden voor de hand gelegen dat sneller was gehandeld. Niet zonder meer kan echter vastgesteld worden dat de aangeklaagde deelschoolleider daarmee is tekort geschoten. De commissie acht dit klachtonderdeel **in zoverre ongegrond**.

Wat betreft de overige in onderdeel 3 aan de orde gestelde en nog niet behandelde klachtpunten staat een aantal punten niet ter beoordeling van de commissie. Voor het overige liggen de verklaringen en visies van partijen te ver uiteen. De commissie heeft niet kunnen vaststellen welke de juiste zijn en heeft derhalve **geen oordeel**.

Tot slot

Voor zover de klacht een verzoek om schadevergoeding bevat, wijst de commissie op het volgende. De commissie is niet bevoegd tot het beslissen op verzoeken om schadevergoeding. De grondslagen waarop de commissie oordeelt over in een klacht aan de orde gestelde gedragingen en beslissingen dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door de school zijn geheel verschillend van de grondslagen waarop de rechter in burgerlijke zaken zich moet baseren wanneer hij een vonnis wijst naar aanleiding van een aan hem voorgelegde vordering tot schadevergoeding gebaseerd op de door klagers in deze procedure aan de orde gestelde feiten. Klagers hebben derhalve geen belang bij een oordeel van de commissie naar aanleiding van dit verzoek.

Den Haag, 22 oktober 2015

C. Sjenitzer,

Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters

Secretaris